Madrigalul la 45 de ani – permanența elitei

(Grigore Constantinescu – 7 iulie 2008)

Artiștii Corului Național de Cameră „Marigal” și maestrul Marin Constantin reprezintă o permanență a nivelului măiestriei în lumea muzicii secolului XX. Factorul de continuitate a subliniat constanța valorică a acestei prestigioase familii artistice, în comuniune cu iubirea constantă a publicului de pretutindeni.

Acum aproape o jumătate de secol, duminică 7 iulie 1963, a debutat destinul de excepție al Corului Național de Cameră „Madrigal”, în cadrul „Festivalului muzicii de cameră” de la Brașov. Emoționantă reîntâlnirea aniversară cu publicul acestei vestite cetăți culturale românești, pentru a sărbători cei patruzeci și cinci de ani de existență, în momentul final al Festivalului cameral brașovean, ediția XXXVI, chiar în preziua reperului aniversar, cu un recital desfășurat la biserica Sfântul Nicolae din Schei. Istorie, destin, poate și una și alta s-au intersectat, sub măiastra viziune dirijorală a Maestrului Marin Constantin, asistat de mai tinerii săi discipoli, Ana Szabo și Emanuel Pecingine, doctoranzi ai Universității Naționale de Muzică din București.

Să ne reamintim gândurile ctitorului acestei corale celebre în întreaga lume, cuprinzând acea idee inspiratoare de la care a pornit totul, cu decenii în urmă. Ne spune Maestrul Marin Constantin: „Numai inteligența dirijorului nu va fi nicicând suficientă pentru a înțelege specificitatea camerală a unui instrument coral… Si apoi, numai înțelegerea nu e nici pe departe tot una cu meșteșugul construcției unui cor de cameră. Această alchimie are într-însa ceva din tainele și tradițiile artei marilor lutieri ai trecutului. Să-i urmăm, trudind cu migală...” Magnetismul concertelor Madrigalului nu mai trebuie argumentat, căci profilul său repertorial – renaștere, muzică bizantină, muzică clasică, tradițională și modernă românească – a impresionat prin cuprindere și subtilitate stilistică a versiunilor interpretative. Există în „Cartea de Aur” a corale prestigioase mărturii provenind de la mari muzicieni ai epocii. De la fondare – 1963 în cadrul Conservatorului – Corul Național de Cameră „Madrigal”, creat și condus de Marin Constantin, s-a impus, cucerindu-și notorietatea în viața muzicală românească și internațională, cu mii de concerte pe toate meridianele, la prestigioase festivaluri, evenimente de rezonanță culturală. Iată și câteva distincții: Medalia UNICEF, Premiul Criticii Muzicale Germane, Il Saggitario d’Oro, Medaille en Vermeil, Premiul Grand Duc Adolf, „Bun al Patrimoniului Cultural Universal UNESCO”, Premium Magnum al Uniunii Criticilor Muzicali și Diploma de onoare a Uniunii Compozitorilor din România, Diploma de onoare a American Biographical Institute.

Mai întâi ca spectator dar și coleg cu cei dintâi madrigaliști, apoi în calitate de cronicar și de prezentator al concertelor Madrigalului, începând din anii ‘7o și ca autor al celei de a treia monografii dedicate maestrului și muzicienilor săi, **„Madrigal sau Magia sunetelor”**, ascultând și privind, am căutat să pătrund mai aproape taina artei lor. Nimic nu aparține tradiției, didacticii, academismului. Maestrul Marin Constantin a inovat în chiar miezul capodoperelor și, dând înțeles de universalitate simbolului, a pătruns în toate epocile și stilurile de creație. A „cânta Madrigal” se potrivește, ca apreciere a interpretărilor multe păstrate în zestrea înregistrărilor, filmografiei și documentelor discografice. Mereu am descoperit adevărul de simțire, cultul pentru perfecțiune ca principiu, judecata dreaptă pentru înțelegerea muzicii abordate. Maestrul Marin Constantin și, implicit, muzicienii educați sub gestul său, au devenit stindardul luptei pentru fericirea celor ce

trăiesc în preajma lor. Marin Constantin este un cavaler al artei, a cărui faimă internațională vine din felul în care apără viața cu armele Frumosului și Binelui, îndeplinindu-și astfel o misiune de har nobil și mistic, în dimensiunile unicității. Cu doar câțiva ani în urmă, Prea fericitul Teoctist, Patriarhul României, adresase dirijorului și coraliștilor cuvântul său, rămas drept gest de sfințire a istoriei Madrigalului: „Prin glasul străvechilor intonații de strană, umilința și iubirea s-au întrupat în cântec, pentru a fi, astfel, mai aproape de tainele sufletului nostru într-u cuvioasă legătură cu Dumnezeirea. Corul de cameră Madrigal și mult dăruitul său îndrumător, de la prima zi a înfăptuirii ființării sale, a împlinit sfintele îndatoriri ale adevăraților muzicieni. În timpuri grele, a adus spre oameni vechile cântări liturgice ortodoxe, conferind o viață nouă slovelor păstrate de manuscrisele secolelor trecute. Totodată, respectând datinile, Madrigaliștii au șlefuit cu măiastră prețuire grăirea minunată a colindelor Crăciunului, care ne-au astfel ajutat să trecem multe clipe de povară și teamă din ultima jumătate de veac. Marin Constantin și madrigaliștii săi înfăptuiesc misiunea încredințată de Domnul Dumnezeul nostru, arătându-ne calea. Să vă fie fericită ființa de spirit și artă cu care ne luminați zilele, să vă însoțească binecuvântarea Domnului, pe care îl slujiți cu atâta cucernică iubire.”

Iată aura de sfântă lumină ce ne-a înconjurat pe toți cei aflători în minunata biserică a Sfântului Nicolae din Scheii Brașovului, pentru a confirma încă o dată gândul enescian potrivit căruia „ideea frumoasă dăinuie”.